

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Ålborg Realskole.

Skoleaaret 1862—63.

Ålborg.

Trykt hos N. G. Schmidt

1863.

Statens pædagogiske Selskabs Samling
København V.

Efterretninger

om

Nyborg Realskole

for

Skoleaaret 1862-63

ved

Sommel,
Skolens Forstander.

Nyborg.

Trykt hos N. G. Schmidt.

1863.

I Skoleaaret 1862-63 ere i de forskjellige Under- viisningsfag følgende Affnit gjennemgaaede :

Religion.

- 1ste Klasse (Høeg). Fortællingerne af det gamle Testamente ere mundtlig gjennemgaaede efter Schnorr v. Carolsfelds Billeder til Biblen. Noгле Psalmer.
- 2den Klasse (Høeg). Efter Balslevs Bibelhistorie det nye Testament. Af Catechismus de 10 Bud og Troesartiklerne med en Deel Bibelsprog. Noгле Psalmer.
- 3die Klasse (Zungersen). Efter Balslevs Bibelhistorie har øverste Afdeling gjennemgaaet det gamle Testament, og nederste Afdeling fra „Nigets Deling“ til Enden samt det nye Testament indtil Jesu Undergjerninger. Efter Balles Lærebog 1ste Afdeling Cap. 4 og 5, 2den Afdeling Cap. 2 og 3. Psalmer.
- 4de Klasse (Tolstrup). Efter Balslevs Bibelhistorie det nye Testament med Udvidelse efter Evangelierne (Bjergprædiken, Herrens Vignelser og Undergjerninger). Efter Balslevs Forklaring til Luthers Catechismus 2det og 3die Hovedstykke. Psalmer.

Danf.

- 1ste Klasse (Zungersen og Kock). Hjorts Børneven Side 80 - 109 og 112—162. Cursoriff Læsning. Dvelse i Stavning samt Affrivning efter en trykt Bog. En Deel Digte ere lærte udenad efter Trydes Digte og Ritm.

2den Klasse (Langberg). Øvelse i Læsning og i Gjengivelse af det Læste. Hjorts Børneven fra Side 63—182, den geographiske Afdeling Side 349—381 (tillige benyttet ved den geographiske Undervisning), 416—441 (Danmark), 491—518 (Danmarks Historie). Lært Vers udenad efter Holsts Smaadigte til Udenadslæsning til Side 33, Dylæsning af Vers til Side 148. 3 Timer ugentlig Rettskrivning efter Dictat (Jørgensen).

3die Klasse (Langberg). Læsning efter Hjorts Børneven; undertiden cursorisk Læsning i Molbechs „Udvalgte Eventyr“. Digte ere lærte udenad efter Holsts Smaadigte til Udenadslæsning. 3 Grammatik Ordklasserne og Sætningslæren. Ugentlig 1 Time Analyse. 2 Stile ugentlig: Dictat og Gjengivelse af oplærte Stykker.

4de Klasse (Langberg). Boyssens danske Grammatik er gjenemgaaet og indøvet ved Analyse. Til Dylæsning er benyttet flere af Holbergs Comedier, Dehlenschlägers Drivarod og Brudstykker af Rejsebeskrivelser. Digte ere lærte udenad efter Holsts større poetiske Lesebog. Læst og forklaret Afdelingen af St. St. Blichers, J. A. Heibergs, Ingemanns og E. Hauchs Digte. Stil 2 Gange ugentlig, den ene Gang en Opgave eller Gjengivelse efter Dylæsning, den anden Gang Dictat af gode stilistiske Stykker i Forbindelse med Interpunctionslæren.

Lydff.

1ste Klasse (Kock). Hallagers Lesebog: Dylæsning Side 34—54, ordret Doversættelse med de tilhørende Glosser Side 1—14.

2den Klasse (Sommer). Hallagers Lesebog Side 63—86 og 122—149. Doversættelse med tilhørende Glosser. Af Grammatikken er gjenemgaaet Hjælpeverberne og de regel-

mæssige Verber i Activ og Passiv, samt efter Zürs Af Declination af Ord med fuldstændig og ufuldstændig Flexion, Adjectiver, Pronomer og Substantiver, hvilket stadig er indøvet med de i Lectierne forekommende Ord.

3die Klasse (Hommel). Rungs Læsebog Side 71—98, 129—152 og 169—190. Efter Meyers Grammatik og Zürs Art Formlæren (de vigtigste af de uregelmæssige Verber). 1 Time ugentlig er anvendt til Analyse og mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk efter Zürs og Rungs Materialier (Afsnittene: „Prædicatet et fuldstændigt Verbum“, „Prædicatet et ufuldstændigt Verbum“, „Accusativ som Behandlingsobject“).

4de Klasse (Hommel). Schillers Geschichte des dreißigjährigen Kriegs“ Side 217—266 og 425—481. Formlæren efter Meyers Grammatik. Efter Zürs og Rungs Materialier er 1 Time ugentlig gjenne-gaaet og indøvet ved mundtlig Oversættelse paa Tydsk Afsnittene fra „Accusativ som Prædicatsord til et Behandlingsobject“ indtil „Recapitulation“. 1 Stil ugentlig efter Grønbergs Stiiløvelsebog.

Frank.

2den Klasse (Hermanfen). Ahns practiske Lærebog i det franske Sprog Nr. 1—31 er mundtlig og skriftlig gjen-nem-gaaet.

3die Klasse (Hermanfen). Ahns Lærebog A. Nr. 57—90, B. 25—53. Stykkerne ere mundtlig og skriftlig gjen-nem-gaaede og den dertil hørende Grammatik indøvet.

4de Klasse (Hermanfen). A. Borrings franske Læsebog for Mellemklasserne Side 45—74, B. Ahns Lærebog 2den Afdeling 70—86. Formlæren er indøvet efter Borrings Grammatik samt ved mundtlig og skriftlig Oversættelse

efter Ahus Lærebog A. 2den Afdeling Nr. 1—52, B. 1ste Afdeling Nr. 85—108.

Engelsk.

3die Klasse (Hommel). Listovs engelske Elementarbog A. har gennemgaaet fra Nr. 13—27, B. fra Nr. 1—13. Stykkerne ere mundtlig gennemgaaede og den dertil hørende Grammatik indøvet; de danske Stykker ere skriftlig oversatte paa Engelsk.

4de Klasse (Hommel) Kepps „English Stories“ Side 1—29, 35—63 og 117—136. Efter Mariboers Grammatik og Exempler af Listovs Elementarbog (Nr. 26 til Enden) er Formlæren indøvet. 1 Time egentlig er anvendt til mundtlig og skriftlig Oversættelse til Engelsk.

Historie.

2den Klasse (Langberg). Fædrelandshistorie efter Thriges (Kofods) Historie: A. til 1448, B. til 1340.

3die Klasse (Langberg). Verdenshistorie efter Kofods fragmentariske Historie A. Forfra til Borgerkrigene i Rom, B. Forfra til Decemvirerne. Fædrelandshistorie efter Thriges (Kofods) Historie: Forfra til 1448.

4de Klasse (Langberg). Verdenshistorie efter Kofods fragmentariske Historie A. fra Schweizeropstanden 1308 til Frederik d. 2den af Preussens Død, B. fra Philip af Macedonien til Muhamed. Fædrelandshistorie efter Allens Udtog A. fra Christian d. 1ste til Christian d. 6te, B. fra Eric Plovpenning til Christian d. 3die 1536.

Geographi.

1ste Klasse (Høeg). Efter en kort Oversigt over Landene og Havene paa Jordkloden samt Landene i Europa er Dan-

marks Geographi mundtlig gjennemgaaet med Eleverne paa Kortet.

2den Klasse (Langberg). Efter Langbergs forberedende Geographi er der meddeelt Eleverne af ældste Afdeling en Oversigt over Verdensdelene. Europa og Asien (Bjerge, Floder, Bugter osv.) i Forbindelse med den geographiske Afdeling i Hjorts Læsebog (see Dansk). Eleverne af yngste Afdeling en Oversigt over Verdensdelene.

3die Klasse (Langberg). Efter Ehriges (Kofods) Geographi og Langbergs forberedende Geographi: Asien, Afrika, Amerika og Australien. Indledning til Geographien efter Ehriges Lærebog.

4de Klasse (Langberg). Efter Millings Geographi: Asien, Afrika, Amerika og Australien. Indledning til Geographien.

Naturhistorie.

2den Klasse (Jungersen). Efter Lützens Dyrerigets Naturhistorie er læst Pattedyrene.

3die Klasse (Jungersen). Efter Lützens Dyrerigets Naturhistorie A. fra Rovfuglene til det Særegne ved Fiske, B. Fuglene. I Botanik have begge Partier læst den almindelige Indledning efter Strøms Begyndelsesgrundene af Plantelæren.

4de Klasse (Jungersen). Efter Lützens Dyrerigets Naturhistorie A. Leddyrene, B. af Hvirveldyrene fra Krybdyrene og ud, af Leddyrene til Sommerfuglene. Efter Strøms Begyndelsesgrundene af Plantelæren have begge Partier læst til „de Heelkronede“.

Geometri.

3die Klasse (Hommel). Efter Mundts Plangeometri A.

fra Nr. 77—212, B. fra Nr. 1—81 (Den nye Udgave).
4de Klasse (Hommel). A. Mundts Plangeometrie fra Nr. 314 til Enden og Mundts Stereometri med Forbigaaelse af det, der hører til Begreberne Symmetri og Lighedannedhed; B. Mundts Plangeometrie fra 171—314.

Arithmetik.

3die Klasse (Hommel). Efter Steens elementære Arithmetik A. s 26—43; B. s 1—27; begge Afdelinger med dertil hørende mathematiske Opgaver.

4de Klasse (Hommel). A. Efter Steens Algebra Læren om Potens, Rod og Logarithmer, B. Steens elementære Arithmetik s 43 til Enden med de dertil hørende mathematiske Opgaver. Med begge Afdelinger ere Ligninger af 1ste Grad gjenemgaaede, og samtlige Klassens Elever have heri 1 Gang ugentlig haft Opgaver at løse, ligesom Eleverne af ældste Afdeling have haft Regneopgaver, der kræve Anvendelse af Logarithmer, at besvare.

Regning.

1ste Klasse (Røck). Rabens Regnebog: de 4 Regningsarter med ubenævnte Tal. Talsystemet. Dvelfe i Hovedregning.

2den Klasse (Førgensen). Grünfelds Regnebog: de 4 Regningsarter med benævnte Tal og Reguladetri med hele Tal. Dvelfe i Hovedregning.

3die Klasse (Førgensen). Broksregning efter Grünfelds „Regnebog for Alumniskolernes mellemste og øverste Klasser“.

4de Klasse (Førgensen). A. Grünfelds Regnebog indtil Gladers og Legemers Beregning, der er indøvet ved Opgaver i de mathematiske Timer, Munts Regnebog indtil „Kubifrod“. B. Broksregning efter begge Bøger.

Skrivning (Røst).

I Skrivetimerne bliver det sidste Dvarteer af hver Time i de 3 øverste Klasser benyttet til Hurtigskrivning, hvorved Eleverne, for saa tidlig som mulig under fornøden Bejledning at udvikle en selvstændig Haandskrift, have maattet nedskrive efter Læreren's Dictat (4de Klasse hver anden Gang Lydsk).

Tegning (Peter sen).

Ved Underviisningen i Tegning gennemgaae Eleverne 2det og 3die Hefte efter Prof. Høsteds Tegnesystem som Frihaandtegning, gaae herfra over til geometrisk Tegning, hvorved der gaaes frem efter Prof. Simonsens Fortegninger, og erholde derefter Øvelse i efter forudgaaet Opmaalning at udfæste Tegninger i formindsket Maalestok af en eller anden Gjenstand.

Sang (Simon sen).

Til Brug ved Sangunderviisningen er benyttet Bergsgrens Psalme-Melodier udfatte for 2 Stemmer og Chr. Bulls Sange til Skolebrug ligeledes for 2 Stemmer. Kjendskab til Modernes Benævning og Værdi, Taktinddeling osv. er lejlighedsviis meddeelt Eleverne i Timerne.

Underviisningsfagene's ugentlige Timeantal har været følgende:

	1ste Kl.	2den Kl.	3die Kl.	4de Kl.
Religion	2	2	2	3
Dans	12—10	7	4	5
Lydsk	—2	4	4	4
Fransk	"	2	3	2
Engelsk	"	"	3	3
Historie	"	3	3	3
Geographi	1	3	3	2
Naturhistorie	"	2	2	3
Geometri	"	"	3	3
Aritmetik	"	"	2	3
Regning	7	5	3	2
Skrivning	6	5	3	2
Tegning	"	"	2	2

I Sang undervises de 3 øverste Klasser 1 Time ugentlig hver Klasse; i Gymnastik og Svømming undervises alle Skolens Elever 2 Timer ugentlig samlede.

Paa Skolen meddeles Undervisning foruden af Forstanderen af følgende Lærere:

Cand. phil. C. Laugberg.

Cand. theol. C. M. Jungeren.

Seminarist L. C. Jørgensen.

— J. Høeg.

Krigssassessor Røff.

samt af:

Pastor Tolstrup i Religion i Skolens 3de Klasse.

Lieutenant Hermansen i Fransk.

Materialskriver, Krigssassessor Petersen i Tegning.

Organist Simonsen i Sang.

Gymnastiklærer ved 19. Bataillon Petersen med Assistenten i Gymnastik og Svømming.

Elevantallet i Skolen var ved forrige Aars Examen 77. Heraf udgik efter Examen 6, medens der til samme Tid indmeldtes 8, saaat nærværende Skoleaar begyndtes med 79 Elever. I Aarets Løb er udgaaet 6 (nemlig 4 ved Confirmation, 1 er gaaet over til Roeskilde Cathedralsskole og 1 af 1ste Kl. er afgaaet ved Døden) og indkommet 6. Elevantallet for Tiden er altsaa 79, fordeelte i Skolens 4 Klasser med

20 i 1ste Klasse

14 i 2den —

28 i 3die —

17 i 4de —

Tri Undervisning paa Skolen nyder for Tiden 3 Elever, 6 betale halv Skolecontingent, og for 2 betales Skolepengene af Hans Majestæts Civilliste. For enhver af de øvrige Elever

betales maanedlig i Skolepenge i 1ste Klasse 1 $\text{R} 48 \beta$, i 2den og 3die Klasse 2 R , i 4de Klasse 2 $\text{R} 48 \beta$ med Moderation for flere Brødre, saaledes at for 2 Brødre afdrages i den maanedlige Betaling 2 R for hver, for 3 Brødre 3 R for hver og for 4 Brødre 4 R for hver.

Skolens naturhistoriske Samling er i Aarets Løb forøget med følgende Gjenstande:

Kranie af:

Equus caballus, Hest.

Diomedea exulans, Albatros.

Fødder af Samme.

Udstoppet:

Talpa europæa, Muldvarp.

Mustela vulgaris, den lille Bæsel (Sommerdragt).

„ *erminea*, Løkat, Hermelin (Vinterdragt).

Strix aluco, Natugle.

„ *flammea*, Størugle.

Falco Buteo, Muusvaage.

Corvus corax, Ravn.

„ *cornix*, Krage.

Turdus pilaris, Kransfugl.

„ *musicus*, Sangdrøsfel.

Sturnus vulgaris, Stær.

Regulus cristatus, Fuglekonge.

Cypselus apus, Muusvaale.

Hirundo rustica, Landsvaale.

„ *urbica*, Byvaale.

„ *riparia*, Digevaale.

Fringilla coelebs, Bogfinke.

„ *domestica*, Graaspurv.

„ *carduelis*, Stillsids.

„ *montifringilla*, Dværfinke.

Motacilla alba, Blystjert.

Lanius minor, Lærnsfæde.

Trochilus, Kolibri.

Loxia curvirostra, Korðnæb.
Sitta europæa, Spetmejsje.
Parus caudatus, Halemjeise.
,, *coeruleus*, Blaamejsje.
Tetrao lagopus, Rype.
Hæmatopus ostralegus, Strandfåde.
Totanus glottis, grønbenet Klire.
Charadrius hiaticulata, Storre Strandpiber
,, *pluvialis*, Brokfugl.
,, *helveticus*, Strand-Brokfugl.
Limosa rufa, Rødbrunn Kobbersneppe.
Tringa alpina, Ryle.
Vanellus cristatus, Bibe.
Larus canus, Stormmaage.
,, *argentatus*, Havmaage.
Sterna hirundo, Ferne.
Thalassiodroma pelagica, Riden Stormfåle.
Anas tadorna, Gravgaas.
,, *crecca*, Krifand.
Uria grylle, Alm. Leiste.
Podiceps rubricollis, Rødstribet Lappedykker.

T ø r r e t :

Hippocampus, Søhest.
Raja radiata, Rofke.
Asterias, Søstjerne.
Ophiura, Slangestjerne.
Chiton, Skalluus.

3 S p i r i t u s :

Vipera berus, Sugorm.
Anguis fragilis, Staalorm.
Triton punctatus, Salamander.
Larve af Samme.
Rana ignea, Røffesfrø.
,, *temporaria*, Den brune Frø.
2 Glas med Larver af Frøer.
Bufo vulgaris, Skruptudse.
Ug af *Raja radiata*.

Pagurus, Gremittrebs.
Astacus fluviatis, Flodrebs.
Asterias, Søstjerne.
Echinus, Søvindsvin.
Lumbricus terrestris, Reguorm.
Arenicola piscatorum, Sandorm.
Aulacostomum, Hæstegle.
Nereis.

Forskjellige Koraller.

Desuden har Skolen modtaget som Gave fra Hr. cand. med. & chir. C. Clemensen en Samling af Skaller af Muslinge og Snegle, og af Hr. cand. Langberg „Afbildninger til Dyreriget ved Winkelmann & Eöhne“, ligesom der til Brug ved Underviisningen i Botanik er anskaffet „Afbildninger til Planterigets Naturhistorie efter Schubert“.

I Skoleaaret 1862-63 skulle følgende Bøger benyttes ved Underviisningen i de forskjellige Klasser *).

1ste Klasse.

En Psalmebog. Hjorts Børneven. Trydes Digte og Niim. Hallagers tydske Læsebog. Rabens Regnebog. En Regnetabel.

2den Klasse.

Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Catechismus. En Psalmebog. Holsts Smaadigte til Udenadslæsning. Hjorts Børneven. Hallagers tydske Læsebog. Gürs Ark. Kosods (Thriges) Fædrelandshistorie. Langbergs forberedende Geographi. Lütkens Dyreriget's Naturhistorie. Et Atlas.

3die Klasse.

Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Catechismus. En Psalmebog. Holsts Smaadigte til Udenadslæsning. Hjorts Børneven. Boysens danske Grammatik. Rungs tydske Læsebog for de lavere Klasser. Gürs Ark. Meyers tydske Grammatik. Ahns Lærebog i det franske Sprog. Ristovs engelske Elementarvog. Kosods fragment-

---

*) Paa Grund af et Forslag angaaende Skolens Udvidelse, der for Djæbliffet er beroende i Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, og som muligviis vil medføre en Forandring i enkelte af de Bøger, der hidtil have været benyttede, opgives her ifkun de Bøger, som i ethvert Tilfælde fremdeles vilde blive bibeholdte, medens de øvrige senere vilde blive opgivne Skolens Elever.

tarisse Verdenshistorie. Kofods (Thriges) Geographi. Lüt-
kens Dyreriget's Naturhistorie. Strøms Begyndelsesgrundene
af Plantelæren. Muundts Geometri. Steens elementære
Arithmetik med tilhørende mathematiske Opgaver. Et Atlas.

4de Klasse.

Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers
Catechismus. Det nye Testament. En Psalmebog. Høllts
større poetiske Læsebog. Boysens danske Grammatik. Schillers
„Geschichte des dreißigjährigen Kriegs“. Meyers tydske
Grammatik. Grønbergs tydske Stiløvelsesbog. Et tydsk
Lexicon. A. Borrings franske Læsebog for Mellemklasserne.
B. Ahns franske Lærebog. Borrings franske Grammatik.
Repps „English Stories“. Lilstovs engelske Elementarbog.
Kofods fragmentariske Verdenshistorie. Allens Udtog af
Fædrelandshistorien. Lützens Dyreriget's Naturhistorie. Muundts
Geometri. Steens Arithmetik med tilhørende Opgaver. Muundts
Regnebog. Et Atlas. Et Tegnebestik.

Desuden skal enhver Elev være forsynet med en Charak-
teerbog, en Tavle samt Skrives-, Tegne- og Stilebøger i det
Format og med Bind af den Farve, som er bestemt for hvert
Slags.

Skolens mundtlige Examen

afholdes :

Torsdag d. 26de Marts.		Løvedag d. 28de Marts.	
Kl. 8.	4. Kl. Danff. 3. Kl. Engelff.	Kl. 8.	3. Kl. Lydfst. 2. Kl. Hiftorie.
Kl. 10.	4. Kl. Arithmetik. 3. Kl. Hiftorie. 2. Kl. Hovedregning.	Kl. 10.	4. Kl. Geometri. 3. Kl. Geographi.
Kl. 12.	2. Kl. Naturhiftorie. 1. Kl. Geographi.	Kl. 12.	4. Kl. Religion. 2. Kl. Danff. 1. Kl. Regning.
Fredag d. 27de Marts.		Mandag d. 30te Marts.	
Kl. 8.	4. Kl. Engelff. 3. Kl. Religion.	Kl. 8.	4. Kl. Lydfst. 3. Kl. Danff.
Kl. 10.	4. Kl. Geographi. 2. Kl. Lydfst.	Kl. 10.	3. Kl. Mathematif. 1. Kl. Danff.
Kl. 12.	3. Kl. Naturhiftorie. 2. Kl. Franff. 1. Kl. Lydfst.	Kl. 12.	4. Kl. Franff. 2. Kl. Religion.

Tirsdag d. 31te Marts.

Kl. 8.	4. Kl. Naturhiftorie. 3. Kl. Franff. 2. Kl. Geographi.
Kl. 10.	4. Kl. Hiftorie. 1. Kl. Religion.
Kl. 12.	Sang.

Bed den mundtlige Deel af Examen ville Elevernes
fkriftlige Arbejder faamt Skrives og Tegneprøver være fremlagte.

Til at overvære Examen indbyhdes Elevernes Forældre
faamt Guhver, der interefferer fig for Skolen.